

UNELE ASPECTE PRACTICE ALE EXECUTĂRII SENTINȚELOR PRONUNȚATE PE CAUZELE PENALE DE CONTRABANDĂ INTENTATE PERSOANELOR JURIDICE PE TERITORIUL VAMAL AL REPUBLICII MOLDOVA

Sava MAIMESCU,
doctor în drept, conferențiar universitar

Pentru prima dată noțiunea de „persoană juridică” în activitatea practică a instituțiilor vamale ce își exercitau funcțiile obligaționale pe teritoriul vamal al Republicii Moldova era cunoscută încă de la proclamarea independenței Republicii Moldova¹, care, conform legii organice, activa la acel moment pe întreg teritoriul Republicii Moldova², fiind ulterior aplicată, în bază de act subordonat legii³, pe teritoriul vamal al Republicii Moldova până la adoptarea primului Cod vamal al Republicii Moldova.

Adoptând primul Cod vamal al Republicii Moldova, legiuitorii, deși într-un șir întreg de norme de drept indica la numita „persoană juridică”⁴, însă în termenii utilizați în Codul vamal nu dădea careva aprecieri sau tălmăciri noțiunii de „persoană juridică”. Noțiunea de „persoană juridică” nu este relatată clar și definitiv nici în actualul Cod vamal al Republicii Moldova, deși legiuitorul a dat totuși careva apreciere persoanei juridice⁵, însă nu a diferențiat-o expres de persoana fizică, ambele fiind de fapt pe paralele, recunoscute ca subiecți de bază în relațiile de drept vamale ce decurg pe teritoriul vamal național al Republicii Moldova. În același timp, legiuitorul, adoptând Codul vamal al Republicii Moldova, în norma de drept vamală prevăzută de art.231 Cod vamal⁶ include în structura sa tipurile de contravenții vamale cu răspundere materială, fapt pentru care, în conformitate cu norma de drept vamală prevăzută de art.232 Cod vamal⁷, anume persoana juridică este trasă la răspundere administrativă materială în formă de amendă.

Ținem să menționăm în același timp că legiuitorul, la adoptarea Codului vamal al Republicii Moldova, din cele 21 tipuri de încălcări ale regiulilor vamale stipulate în art.231 Cod vamal (alin.1), 2), 7), 8), 14), 15) și 18), prevede și răspunderea penală în cazurile în care persoana juridică ar fi comis infracțiune de contrabandă sau altă infracțiune. Tragerea la răspundere penală a persoanei juridice, care ar fi comis careva infracțiune în cazul efectuării activității vamale sau a altor genuri de activitate prevăzute de legislația națională a statului, se efectuează în conformitate cu normele de drept penale prevăzute în Partea Specială a Codului penal al Republicii Moldova.⁸

La adoptarea Codului penal al Republicii Moldova, în norma de drept penal din Partea Generală legiuitorul a introdus în calitate de subiect al răspunderii penale, alături de subiectul răspunderii penale – persoana fizică, și persoana juridică.⁹ Accentuăm în același timp că, conform modificărilor și completărilor efectuate în norma de drept penală nominalizată, la răspundere penală nu poate fi trasă orice persoană juridică, după cum relatează legiuitorul în norma de drept stabilită în Codul civil al Republicii Moldova¹⁰, ci numai acele persoane juridice care, în conformitate cu legislația națională a statului, nu sunt autorități publice. După cum a prevăzut legiuitorul, pentru ca persoana juridică să fie trasă la răspundere penală, trebuie ca ea să comită o faptă prevăzută de legea penală și acesta să întrunească careva condiții care expres sunt indicate de legiuitor în legea penală. La aceste condiții legiuitorul atribuie:

a) persoana juridică este vinovată de neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a dispozițiilor directe ale legii, ce stabilesc îndatoriri sau interdicții pentru efectuarea unei anumite activități;

b) persoana juridică este vinovată de efectuarea unei activități ce nu corespunde actelor de constituire sau scopurilor declarate;

c) fapta care cauzează sau creează pericolul cauzării de daune în proporții considerabile persoanei, societății sau statului a fost săvârșită în interesul acestei persoane juridice sau a fost admisă, sancționată, aprobată, utilizată de organul sau persoana împuternicită cu funcții de conducere a persoanei juridice respective.¹¹

La fel, ținem să menționăm că persoanele juridice, după cum indică legiuitorul, pot fi trase la răspundere penală nu pentru orice infracțiune prevăzută de Partea Specială a Codului penal, ci doar anume pentru acele infracțiuni care sunt prevăzute expres de legiuitor, indicându-se în mod imperativ în dispoziția normei de drept penale pe care persoana juridică intenționat sau din imprudență a încălcat-o. Printre aceste componente de infracțiuni prevăzute de legiuitor, pentru care la răspundere penală poate fi trasă și persoana juridică, se numără și infracțiunea de contrabandă, prevăzută de art.248 C.pen. RM.

Din prevederile art.21 alin.(3) C.pen. RM nu putem stabili acele elemente care, în viziunea noastră, ar putea sta la baza tragerii persoanei juridice la răspundere penală. Deși legiuitorul a indicat expres în legea penală în vigoare și condițiile în care persoana juridică poate și urmează a fi trasă la răspunderea penală, cele trei condiții indicate de legiuitor în norma de drept penală nominalizată poartă doar caracter general și nu pot fi impuse oricărei persoane juridice la tragerea acesteia la răspundere penală pentru comiterea contrabandei. Pentru a trage persoana juridică la răspundere penală în cazul comiterii infracțiunii de contrabandă, pe lângă cele trei condiții generale indicate în norma de drept penală nominalizată, sunt strict necesare, în opinia noastră, și alte condiții speciale, acțiuni concrete care ar fi întreprinse de persoanele juridice concrete. Considerăm că drept condiții speciale urmează a fi recunoscute:

a) persoana juridică trebuie să fie recunoscută în calitate de agent economic;

b) persoana juridică trebuie să fie recunoscută drept agent economic participant la activitatea economică externă a statului.

Opinia noastră de a atribui aceste două condiții speciale persoanelor juridice reiese nu numai din sugestiile doctrinare proprii, din practica vamală internațională, ci și nemijlocit din arhivele instituțiilor vamale amplasate de-a lungul frontierei vamale externe a Republicii Moldova, precum și din instituțiile vamale interne ale statului. În susținerea opiniei noastre prezentăm unul din șirul lung de asemenea cazuri practice care cu avut loc în practica activității vamale.

Așa, spre exemplu, frații V.R. și B.R. au fondat în unul din raioanele de nord ale Republicii Moldova o întreprindere individuală (Î.I.) „P.R.”, incluzând-o și pe soția unuia din acești frați, pe V.R. Genul de activitate al acestei întreprinderi era construcția caselor, depozitelor, inclusiv comercializarea produselor petroliere la stația de alimentare pe care frații au construit-o din surse proprii. Activitatea pe care o desfășurau deseori era verificată de organele statale de control și cele de drept; în urma acestor controale au fost sancționați de mai multe ori. În una din controalele de rând la stația privată de aprovizionare cu combustibil a fost depistat un surplus enorm de produse petroliere, lipsind careva documente de proveniență a produselor petroliere, fapt asupra căruia frații au fost preveniți de organele de poliție despre aplicarea sancțiunilor penale în adresa lor. La numai 6 luni de zile după controlul efectuat de poliție, Î.I. „P.R.” a fost din nou supusă unui control financiar. Verificând documentele contabile, funcționarii de la Garda Financiară și organul vamal au

solicitat de la șeful Î.I. „P.R.” să prezinte echipei de control documentele privind proveniența produselor petroliere și uleiurile tehnice comercializate și cele aflate în vânzare, la care șeful Î.I. a prezentat careva foi de trăsură interne care confirmau faptul că, chipurile, produsele petroliere și uleiurile pentru automobile le-a primit de la SRL „P-b” din or.Hâncești, Republica Moldova. Verificările reconvenționale efectuate de organul vamal asupra SRL „P-b” din or.Hâncești au demonstrat că careva livrări sau transportări de produse petroliere de la SRL din or.Hâncești către Î.I. „P.R.” nu s-au efectuat în genere. Aceste momente i-au pus în gardă pe funcționarii vamali și pe cei de la frontiera de stat, dat fiind faptul că Stația de alimentare cu produse petroliere se afla la o distanță de circa 2 km de la postul vamal de frontieră. Astfel, era complicat a stabili adevărul asupra apariției surplusurilor de mărfuri de construcții și produse petroliere, care nu aveau nici un suport juridic documentar. Aproximativ în aceeași perioadă de timp în care se efectua controlul vamal documentar, la oficiul Î.I. „P.R.” în baza informațională de date a biroului vamal a apărut una din primele declarații vamale marfare în detaliu (DVMD), precum că Î.I. „P.R.”, avându-l ca delegat pe unul din frați, V.R., solicită întocmirea, aprobarea și validarea unei DVMD pe un lot de cherestea netivită în cantitate de 23,5 m³.

După ce plățile și taxele vamale au fost apreciate, calculate și achitate în casa biroului vamal, reprezentantul legal al Î.I. „P.R.” s-a dus să ia autocamionul pentru a descărca lotul de marfă sosit în adresa lor din Ucraina. Conducerea biroului vamal a decis însă că înainte de a fi expediată în adresa destinatarului, marfa să fie supusă unui control vamal fizic, pentru a verifica și contrapune datele fixate în DVMD cu cele reale.

În rezultatul controlului vamal fizic s-a constatat că în camion se afla nu lotul de marfă „Scândură netivită”, ci marfa „Scândură tivită și grinzi din lemn”. Ultima se deosebea esențial la preț de scândura netivită, iar cantitatea totală de scândură era nu 23,5 m³, cum era fixat în documentele de însoțire, ci 46,5 m³. Asupra faptului dat au fost întocmite documentele de reținere a lotului de marfă, iar în baza acestora a fost intentată procedura de documentare a cauzei penale de contrabandă, prevăzută de art.248 C.pen. RM.¹²

Din cazul practic prezentat de noi, spicuit din multitudinea de cazuri de același fel care pot fi întâlnite în instituțiile vamale de frontieră, constatăm că, inițial, persoana juridică Î.I. „P.R.” la momentul formării, constituirii ei practica activitatea de întreprinzător, agent economic care, pentru lucrul efectuat, obținea un oarecare beneficiu, fapt în urma căruia urma să achite

impozitele și taxele respective în bugetul statului. Bineînțeles, stabilirea în repetate rânduri a surplusului de produse petroliere în proporții mari, fără a avea careva suport documentar, trebuia să-i pună în gardă pe funcționarii organelor de poliție pentru a-i trage la răspundere pe frații V.R. și B.R. în conformitate cu legislația administrativă și penală a Republicii Moldova în partea în care persoana juridică Î.I. „P.R.” obținea ilegal mărfurile purtătoare de accize și fără a plăti pentru acestea accizele, fără aplicarea timbrelor de control, le comercializa reușit pe piața internă de consum a Republicii Moldova. În situația dată Î.I. „P.R.” urma să fie trasă la răspundere penală pe componența de infracțiune prevăzută cel puțin de art.250 C.pen. RM.¹³ Însă, în cazul în care persoana juridică Î.I. „P.R.”, activând și ca agent economic, a început să practice în mod oficial, la prima vedere, și activitatea ca agent economic participant la activitatea economică externă a Republicii Moldova, relațiile lor civile de activitate de pe teritoriul statului au început să se intersecteze cu relațiile de drept vamale ce țin de trecerea nemijlocită a mărfurilor, încărcăturilor peste frontiera vamală externă a statului. Dacă aceste relații de drept vamale ce țin de respectarea mecanismului juridic de trecere a mărfurilor, încărcăturilor, unităților și mijloacelor de transport peste frontiera vamală a statului sunt încălcate sau realizate în mod fraudulos sau prin acțiuni nelegitime, parvine, în funcție de caz, răspunderea administrativ-contravențională sau penală pentru comiterea infracțiunilor vamale sau a altor infracțiuni adiacente acestora.

Din speța practică prezentată de noi rezultă cu certitudine ca tragerea persoanei juridice Î.I. „P.R.” la răspundere penală pentru comiterea contrabandei a fost posibilă și a parvenit nu la momentul când au fost depistate surplusurile nejustificate de produse petroliere în rezervoarele și depozitele Stației de aprovizionare cu combustibil, care îi aparținea cu titlu de proprietate sefului Î.I. „P.R.”, cetățeanul Moldovei V.R., ci la momentul și în situația când **persoana juridică Î.I. „P.R.”, activând deja ca agent economic participant la activitatea economică externă a statului (n.a.)** a întocmit documentele vamale (DVMD) cu caracter fraudulos, indicând în ele incorect poziția marfară „Scândură netivită”, în loc de „Scândură tivită și grinzi” aflate *de facto* în secția marfară a autocamionului care a deplasat aceste mărfuri peste frontiera vamală externă a statului, volumul incorect al scândurii netivite de 23,5 m³, față de 46,5 m³ de scândura tivită, precum și plățile vamale formale indicate, incluse și încasate față de cele reale, care în realitate erau de aproximativ 3 ori mai mari.

De aceea, consideram absolut corectă și justificată calificarea acțiunilor ilegale comise de persoana juridică

Î.I. „P.R.” ca contrabandă prin declararea neautentică a mărfurilor trecute în mod ilegal peste frontiera vamală externă a statului în proporții mari.

Practica activității organelor vamale din Republica Moldova, îndeosebi arhivele instituțiilor vamale amplasate la frontiera vamală externă a statului, ne permite să concluzionăm că la trecerea peste frontiera vamală externă a statului, iar în unele situații și a frontierei vamale interne, persoanele juridice, agenții economici participanți la activitatea economică a statului dispun de statut juridic deosebit.

Deși legiuitorul la adoptarea legilor organice ramurale, precum și a celei ordinare nu a dat oarecare tălmăcire a persoanei juridice și nici o oarecare clasificare a acestora la trecerea peste frontiera vamală a statului, practica vamală internațională și cea națională impune necesitatea efectuării unei clasificări clare, concise și obiective a persoanelor juridice agenți economici participanți la activitatea economică externă la trecerea acestora peste frontiera vamală externă și internă a statului.

În opinia noastră, agenții economici participanți la activitatea economică a statului, care, la trecerea peste frontiera vamală internă și externă a statului, figurează numai ca persoane juridice, urmează a fi clasificați în următoarele categorii:

1) persoanele juridice – agenți economici participanți la activitatea economică externă a statului care importă mărfurile pe teritoriul vamal al statului pentru comercializare;

2) persoanele juridice – agenți economici participanți la activitatea economică externă a statului, care exportă mărfurile produse pe teritoriul statului național pentru a fi comercializate în afara teritoriului vamal al statului;

3) persoanele juridice – agenți economici participanți la activitatea economică externă a statului, care sunt proprietarii mărfurilor la trecerea acestora peste frontiera vamală a statului;

4) persoanele juridice – agenți economici participanți la activitatea economică externă a statului, care sunt posesorii mărfurilor la trecerea acestora peste frontiera vamală a statului;

5) persoanele juridice – agenți economici participanți la activitatea economică externă a statului, care sunt reprezentanți ai mărfii la trecerea acesteia peste frontiera vamală a statului;

6) persoanele juridice – agenți economici participanți la activitatea economică externă a statului, care efectuează transportarea/trecerea mărfurilor, încărcăturilor, obiectelor peste frontiera vamală externă și internă a statului;

7) persoanele juridice – agenți economici participanți la activitatea economică externă a statului, care efectuează transportarea mărfurilor, încărcăturilor aflate în tranzitul clasic internațional prin teritoriul vamal național al statului;

8) persoanele juridice rezidenți ai statului național – agenți economici participanți la activitatea economică externă a statului, care se ocupă de prestarea serviciilor legale, reieșite din statele de funcții, în afara teritoriului vamal al statului;

9) persoanele juridice străine – agenți economici participanți la activitatea economică externă a statului, aflate temporar pe teritoriul statului întru prestarea de servicii ce reies din statutul ei juridic de specializare și prestare de servicii.

Sperăm că clasificarea efectuată de noi a persoanelor juridice, agenți economici participanți la activitatea economică externă a statului, va favoriza esențial aprecierea și calificarea corectă și adecvată de către funcționarii organelor de drept, în primul rând a celor din organele vamale în a căror competență intră documentarea infracțiunilor vamale comise de persoanele juridice – agenți economici participanți la activitatea economică externă a statului. Anume din lipsa acestei clasificări a persoanelor juridice după categorii nu este posibil de a da apreciere activității lor atât legale, cât și ilegale la transportarea/trecerea peste frontiera vamală a statului a mărfurilor, încărcăturilor, obiectelor, cele ilegale fiind deseori infracțiuni evidente comise, iar în unele cazuri și consumate la trecerea peste frontiera vamală externă și cea internă a statului. Din lipsa clasificării persoanelor juridice după categorii nu se documentează în genere infracțiunea de contrabandă atunci când ea este sau a fost formal comisă, însă de către funcționarii vamali nu a fost corect apreciat și calificat subiectul infracțiunii, fapt ce urmează a fi recunoscut ca greșeli juridice grave la aprecierea și documentarea infracțiunilor vamale.

Anume din aceste motive nu se intențiază un șir întreg de cauze penale pe infracțiunea de contrabandă comisă de persoanele juridice, ulterior și a infracțiunilor adiacente contrabandei, iar cele intentate neargumentat și nesatisfăcător calificate fie că se clasează la etapa urmăririi penale, fie că se pronunță sentința de achitare în instanțele de judecată la examinarea judiciară a acestora de diferit nivel.

Așa, spre exemplu, ofițerii de urmărire penală ai organelor de drept din Republica Moldova au declarat o urmărire penală în adresa persoanei juridice „E.I.G.” din Republica Moldova asupra faptului introducerii în Republica Moldova a unui lot de utilaj destinat pentru obținerea energiei termice. Aceasta

a prezentat funcționarilor vamali de la biroul vamal Chișinău documentele comerciale și cele marfare de însoțire de caracter internațional întocmite în mod fictiv. În baza acestor documente funcționarii de vârf ai persoanei juridice „E.I.G.” Î.M.S.A. au întocmit, la rândul lor, alte documente, la fel cu caracter fictiv, prin care au solicitat de la conducerea de vârf a biroului vamal Chișinău regimul vamal facilitat de admitere temporară pe termen de 3 ani, fapt care a fost aprobat de funcționarii de la biroul vamal Chișinău, fără nici un fel de îngăduială și reverificare a documentelor. În urma acordării ilegale a regimului vamal facilitat, în bugetul statului n-au fost achitate plățile și taxele vamale cuvenite, care ajungeau la suma de peste 1,5 mln lei moldovenești, care de fapt trebuiau achitate în realitate, dacă documentele ar fi fost întocmite în mod legal.

Stabilind acest caz, ofițerii de investigații operative și cei de urmărire penală, în rezultatul efectuării urmăririi penale asupra cazului nominalizat, au calificat acțiunile persoanei juridice „E.I.G.” Î.M.S.A. ca infracțiune prevăzută de art.249 C.pen. RM – eschivarea de la achitarea plăților vamale, transmițând cauza penală cu foaia de învinuire în instanța de judecată.¹⁴

Paralel, după înaintarea învinuirii în adresa persoanei juridice pe faptul eschivării de la achitarea plăților vamale în proporții deosebit de mari (art.249 alin.(3) C.pen. RM), organul de urmărire penală a mai intentat o cauză penală în adresa persoanelor cu funcție de răspundere, care activau în cadrul persoanei juridice „E.I.G.” Î.M.S.A., calificând acțiunile persoanelor fizice B.R. și B.S. ca infracțiune prevăzută de art.361 C.pen. RM – confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale, a imprimatelor, stampilelor sau sigiliilor false. La finalul urmăririi penale asupra cazului nominalizat, această cauză penală, înaintându-se în modul respectiv învinuirea, a fost înaintată în instanța de judecată pentru cercetare și pronunțarea sentinței.¹⁵

Reieșind din analiza materialelor ambelor cauze penale sus-relatate, stabilim ca, din start, atât ofițerii de investigații operative, cât și acei de urmărire penală nu au dat, în opinia noastră, apreciere juridică corectă și calificată a cazurilor nominalizate, dat fiind ca nu cunosc prevederile Convențiilor internaționale ce țin de transportarea mărfurilor, încărcăturilor cu transportul auto. Totodată, după cum se vede din materialele ambelor cauze penale, ei nu cunosc și nu pot deosebi documentele comerciale, marfare, de transport fictive de cele legale, fapt care a și adus la aplicarea unei sentințe penale formale pe cauza penală nr.2006978069 – conform art.249 C.pen. RM¹⁶, iar pe cauza penală nr.2007036351

intentată – conform art.361 C.pen. RM. Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție a pronunțat decizia, prin care a întors materialele cauzei penale la rejudecare în prima instanță.¹⁷

În opinia noastră, în cel de-al doilea caz relatat de noi, în acțiunile cetățenilor Republicii Moldova, care au activat ca reprezentanți legali ai persoanei juridice, au existat absolut toate elementele constitutive ale infracțiunii de contrabandă, prevăzute de art.248 C.pen. RM, aceștia prezentând organului vamal documentele comerciale și cele marfare cu caracter fraudulos întocmite de către persoana juridică „E.I.G.” Î.M.S.A. Ofițerii de investigație operativă, de urmărire penală urmau să intenteze dosarul penal pe faptul comiterii contrabandei în adresa persoanei juridice „E.I.G.” Î.M.S.A. Considerăm că pe acest fapt urma să fie pronunțată sentința de condamnare pe art.48 C.pen. RM, instanța de judecată aplicând o sancțiune mai riguroasă în adresa infractorului – persoanei juridice „E.I.G.” Î.M.S.A., începând de la amendă, până la lichidarea ei, și nu numai a sancțiunii penale în formă de amendă, așa cum e prevăzut de art.249 alin.(3) C.pen. RM.¹⁸

Ținem să accentuăm că, în cazul în care în adresa persoanei juridice ar fi fost intentată cauza penală pe infracțiunea de contrabandă, conform art.248 C. pen. RM, nu ar mai fi fost necesară intentarea cauzei penale pe art.361 C.pen. RM în adresa cetățenilor Moldovei B.R. și V.R., dat fiind faptul că înseși condițiile normei de drept penale prevăzute de art.248 C.pen. RM prevede ca modalitate de contrabandă anume acțiunile de trecere peste frontiera vamală a statului a mărfurilor prin prezentarea frauduloasă a documentelor comerciale, marfare de însoțire care au stat la baza întocmirii fictive a documentelor vamale.

Legiuitorul Republicii Moldova, recunoscând persoana juridică ca subiect al infracțiunii de contrabandă, al altor infracțiuni prevăzute de Partea Specială a Codului penal, a prevăzut și sancțiunile penale în cazul comiterii infracțiunilor, care pot fi aplicate în adresa persoanelor juridice recunoscute vinovate de comiterea infracțiunii de contrabandă. Deci, persoana juridică care a fost recunoscută vinovată de comiterea contrabandei poate fi trasă la răspundere penală, aplicându-i-se următoarele categorii de pedeapsă:

- a) amenda;
- b) privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate;
- c) lichidarea.¹⁹

Accentuăm în același timp că legiuitorul, conform aceluiași norme de drept penal nominalizate, prevede aplicarea sancțiunilor penale în adresa persoanei juridice recunoscute vinovată de comiterea contrabandei:

în formă de amendă – ca pedeapsă penală principală, iar privarea persoanei juridice de dreptul de a exercita o anumită activitate, cât și lichidarea persoanei juridice – atât ca pedeapsă principală, cât și complementară.

Însuși faptul aplicării pedepsei penale în adresa persoanelor juridice recunoscute vinovate de comiterea contrabandei, după cum denotă statistica instanțelor judecătorești din țară, nu este atât de simplu. Dacă pentru agenții economici care au reședința pe teritoriul vamal al Republicii Moldova și care au fost recunoscuți de instanțele de judecată vinovați de comiterea contrabandei nu constituie o oarecare problemă, atunci la tragerea la pedeapsă penală a persoanelor juridice care temporar au sediul pe teritoriul Republicii Moldova sau a celor care se află temporar pe teritoriul țării sau se află în tranzit prin teritoriul vamal al Republicii Moldova și în adresa cărora urmează a fi aplicată amenda problema apare, și destul de complicată, nemaivorbind despre privarea lor de careva drepturi sau de lichidarea propriu-zisă a acestora.

Problema apare din acel punct de vedere ca însuși faptul aplicării sancțiunii penale în formă de amendă este din punct de vedere practic irealizabil, dat fiind faptul că categoriile date de persoane juridice străine, care au locurile de reședința, averea, conturile în bancă în afara teritoriului vamal național al statului, titlul executoriu al instanței de judecată nu ajunge la locul de destinație. La fel, nu pot fi realizate nici celelalte două forme de pedeapsă penală pentru persoana juridică în cauză: privarea de drepturi sau lichidarea întreprinderii. Aceasta din cauza că titlul executoriu emis de instanțele judecătorești din Republica Moldova sunt valabile pe teritoriul ei național, iar în afara teritoriului ei, indiferent de statul limitrof, vecin sau cel trancontinental, nu are nici o putere juridică. Din acest motiv, deseori persoanele juridice străine care au comis infracțiunea de contrabandă pe teritoriul vamal al Republicii Moldova rămân pur și simplu nesancționate, fapt care formează în cele din urmă lacune serioase și esențiale în jurisprudența din țara noastră.

În scopul înlăturării lacunelor existente în practica vamală și penală din Republica Moldova, înaintăm următoarele sugestii și propuneri:

- 1) să fie efectuate modificările și completările respective în Codul vamal al Republicii Moldova, prin care șefilor instituțiilor vamale să li se permită aplicarea sancțiunilor administrative în formă de confiscare specială a bunurilor care formează obiectul material al încălcării regulilor vamale, proprietarul cărora nu poate fi stabilit la trecerea peste frontiera vamală externă sau internă a statului;

2) să fie efectuate modificările și completările în Codul penal al Republicii Moldova, prin care organului vamal din Republica Moldova să i se permită aplicarea sechestrului, cu confiscarea ulterioară a bunurilor care formează obiectul material al infracțiunii de contrabandă, proprietarul carora nu a fost stabilit la trecerea peste frontiera vamală a bunurilor;

3) să fie introduse modificările și completările respective în art.63 C.pen. RM, prin care să fie introdusă categoria de pedepsă confiscarea bunurilor persoanelor juridice, recunoscute subiect al infracțiunii de contrabandă, care au sediul în afara hotarelor Republicii Moldova;

4) să fie efectuate modificările și completările respective în Codul vamal al Republicii Moldova, prin care organelor vamale să li se permită de a pune sechestru asupra bunurilor transportate în mod ilegal în proporții echivalente amenzii aplicate ca categorii de pedeapsă penală pentru persoanele juridice care au sediul în afara hotarelor Republicii Moldova.

Prin introducerea modificărilor și completărilor propuse de noi în Codul vamal și în Codul penal al Republicii Moldova ar putea fi posibilă executarea legală a oricărei sentințe pronunțate de instanțele de judecată în adresa persoanelor juridice, care au fost recunoscute subiect al infracțiunii de contrabandă, inclusiv în cazurile când aceste persoane juridice vinovate de comiterea contrabandei au sediul lor în afara hotarelor vamale ale Republicii Moldova.

Note:

¹ Legea Republicii Moldova privind Declarația de independență a Republicii Moldova, nr.091-XII din 7.08.1991 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1991, nr.11-12, art.1.

² *A se vedea:* Таможенный Кодекс СССР, введенный в действие с 01.07.1991 // Таможенное законодательство СССР: Сборник – Москва: Внештерминалкомплекс, 1991, ст.13, п.8).

³ Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.189 din 03.09.1991, art.3.

⁴ Codul vamal al Republicii Moldova, adoptat de Parlamentul Republicii Moldova la 09.03.1993 în baza Legii nr.1320-XII, care a activat pe teritoriul Moldovei până la 23.12.2000, art.45, 50, 51.

⁵ Codul vamal al Republicii Moldova, adoptat la 20.07.2000, în baza Legii nr.1149-XIV, în vigoare din 23.12.2000 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.160-162/1201, art.1, pct.6)-9).

⁶ Codul vamal al Republicii Moldova, adoptat în baza Legii nr.1149 din 20.07.2000, art.231. În vigoare din 23.12.2000, cu modificările ulterioare în baza Legii nr.11-XV din 17.02.2005, în vigoare din 23.03.2005.

⁷ *Ibidem*, art.232.

⁸ Codul penal al Republicii Moldova, adoptat de Parlamentul Republicii Moldova în baza Legii nr.985-XV din 18.04.2002, în vigoare din 12.06.2003 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.128-129.

⁹ Codul penal al Republicii Moldova, adoptat în baza Legii nr.985-XV din 18.04.2002, în vigoare din 12.06.2003, cu modificările și completările efectuate în redacția Legii nr.277-XVI din 18.12.2008, în vigoare din 24.05.2009 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.41-44 din 24.02.2009, art.21 pct.(3).

¹⁰ Codul civil al Republicii Moldova, adoptat de Parlamentul Republicii Moldova la 6.06.2002 în baza Legii nr.107-XV, în vigoare din 1.01.2003. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.82-86/661 art.155-159.

¹¹ Codul penal al Republicii Moldova, adoptat în baza Legii nr.985-XV din 18.04.2002, în vigoare din 12.06.2003, modificat prin Legea nr.136-XVI din 19.06.2008 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.145-151, art.21 alin.(3).

¹² Materialele de reținere a lotului de marfă, nr.32 din 18.06.2003. Arhiva Biroului vamal Briceni al Serviciului Vamal al Republicii Moldova, 2003.

¹³ Codul penal al Republicii Moldova, adoptat în baza Legii nr.985-XV din 18.04.2002, în vigoare din 12.06.2003, modificat prin Legea nr.277-XVI din 18.12.2008 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.41-44, art.250.

¹⁴ Materialele cauzei penale nr.2006978069. Arhiva Judecătoria sect. Botanica, Chisinau, 2008.

¹⁵ Materialele cauzei penale nr.2007036351. Arhiva Judecătoria sect. Botanica, mun. Chisinau.

¹⁶ Sentința judecătoria Botanica mun. Chișinău din 1.04.2008.

¹⁷ Decizia Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție nr. 1 R-a 405/09 din 29.09.2009.

¹⁸ Codul penal al Republicii Moldova, adoptat în baza Legii nr.985-XV din 18.04.2002, în vigoare din 12.06.2003, modificat prin Legea nr.277-XVI din 18.12.2008 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.41-44, art.249 alin.(3).

¹⁹ Codul penal al Republicii Moldova, adoptat în baza Legii nr.985-XV din 18.04.2002, în vigoare din 12.06.2003, modificat prin Legea nr.136-XVI din 19.06.2008 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.145-151, art.63 alin.(1).